

“Biyoetik” Ders Tanıtım Bilgileri

Dersin Adı	Kodu	Yarıyılı	Teori (saat/hafta)	Uygulama (saat/hafta)	Laboratuvar (saat/hafta)	Yerel Kredi	AKTS
Biyoetik	TET 738	1. yarıyıl	3	0	0	3	7
Önkoşullar	Yok						
Dersin Dili	Türkçe						
Dersin Türü	Zorunlu						
Dersin Verilme Şekli	Yüz yüze						
Dersin öğrenme ve öğretme teknikleri	Anlatım, Tartışma, Soru-Yanıt, Örnek Olay İncelemesi, Problem Çözme, Rapor Hazırlama ve Sunma						
Dersin Sorumlusu	Prof. Dr. Nüket Örnek Büken, Doç. Dr. Önder İlgili, Dr. Öğr. Üyesi Müge Demir						
Dersin amacı	Biyoetik konularıyla ilgili bilgi, farkındalık ve duyarlılık kazandırmak, etik analiz ve çözümlene yapılmasını sağlamaktır						
Dersin Öğrenme çıktıları	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etik, biyoetik, biyomedikal etik kavramlarını, etik kuramları, ana akımları, biyomedikal etiğin temel ilkeleri tanımlayabilir. 2. Etik ikilem, Etik Çözümleme, Etikte Temellendirme ve Etik Danışmanlık kavramlarını açıklayabilir. 3. Günümüzde sık tartışılan biyoetik konuları hakkında etik tartışma yürütebilir, 4. Etik karar verme süreçlerini kullanabilir, 5. Biyoetik kurulların görevlerini açıklayabilir.						
Dersin içeriği	Biyoetiğin teknolojik ilerlemelerin yol açtığı değer sorunları nedeniyle toplumların gündemine nasıl geldiği, hekimlerin, bilim insanlarının ve öteki profesyonellerin toplum üzerinde sahip oldukları gücü nasıl kullandıkları, biyoetikte değer sorunlarının ne olduğu ve çözüm yollarıdır.						
Kaynaklar	<ul style="list-style-type: none"> – Akarsu B. Ahlak Felsefesi. Ankara: İnkılap Yay, 1999. – Aydın E. Tıp Etiği Ankara: Güneş Kitabevi, 2006. – Beauchamp TL, Childress JF. Principles of Biomedical Ethics. 6th ed. USA: Oxford University Press, 2009. – Biyomedikal Etik Prensipleri, 7. ed. Çeviren M. Kemal Temel, İstanbul: BETİM yayınları, 2017. – Bioethics Core Curriculum UNESCO, Ethics Education Programme 2011 (http://unesdoc.unesco.org/images/0021/002109/210933e.pdf) – Büken NÖ. “Yaşlılık Etiği“ (Geriatric Ethics), Türk Tıp Etiği ve Tıp Hukuku Araştırmaları Yıllığı, Vol:1, No: 1, 205-218, Ekim 2008. – Camus A. Veba, İstanbul: Can Yayınları, 1997. – Encyclopedia of Bioethics, Revised edition, New York. Macmillan, 2005. – Fujuki N., Macer DRJ. Bioethics in Asia. Eubios Ethics Institute; 1st Edition 1st Printing ed. 1998. – Helga Kuhse, Udo Schüklenk, Peter Singer ed. Bioethics on Anthology. İngiltere: Wiley Blackwell pub. 3rd ed. 2016. – Kuçuradi, I., Etik, Ankara: TFK, 1996. – Kuçuradi, I., İnsan ve Değerleri, Ankara: TFK, 1998. – Kuçuradi, I., Nietzsche ve İnsan, Ankara: TFK, 1997.						

	<ul style="list-style-type: none"> - Macer DR.J. Ed, A cross-cultural introduction to bioethics. Eubios Ethics Institute, 2006. - Moreno, J.D. Deciding Together, Oxford University Press 1995. - Nuttal, J., Etiğe Giriş, Ahlak Üzerine Tartışmalar. İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 1997. - Oğuz NY, Tepe H, Büken NÖ., Kucur D., "Biyoetik Terimleri Sözlüğü", Ankara: TFK (Türkiye Felsefe Kurumu) Yayını, 2005. - Pieper Annemarie, Etiğe Giriş, İstanbul: Ayrıntı, 1999. - Susan M. Wolf. Ed. Feminism & Bioethics- Beyond Reproduction. New York: Oxford University Press. 1996. Sahinoglu S. Buken NO. Gender, Infertility, Motherhood, and Assisted Reproductive Technology (ART) in Turkey, Human Reproduction and Genetic Ethics, Vol 16, No:2, November, 2010 (pages: 182-217). - Tong, Rosemarie, Gwen Anderson and Aida Santos, eds. 2000. Globalizing Feminist Bioethics: Women's Health Concerns Worldwide. Boulder, Colorado: Westview Press. - UNESCO Universal Declaration On Bioethics and Human Rights Social Responsibility and Health, April 2011, İstanbul. http://www.unesco.org.tr/dokumanlar/komiteler/bio/bio.pdf - UNESCO. (2006). Biyoetik Kurullar İş Başında: Çalışma Biçimleri ve Politikalar Kılavuz No 2 Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu Türkiye Milli Komisyonu Biyoetik Komitesi - UNESCO. (2006). Biyoetik Kurulların Oluşturulması Kılavuz No 1 Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu Türkiye Milli Komisyonu Biyoetik Komitesi - UNESCO. (2007). Biyoetik Kurulların Eğitimi Kılavuz No 3 Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu Türkiye Milli Komisyonu Biyoetik Komitesi -
--	---

Haftalara Göre İşlenecek Konular

Haftalar	Tartışılacak işlenecek Konular
1	Tanışma, beklentiler, ders tanıtımı, kaynak paylaşımı
2	Etik, Biyoetik ve ilgili /alt ve üst kavramların tanımlanması Etik kuramlar, Etik kodlar, Etik Yaklaşımlar,
3	Değer, Değer Biçme, Değer Çatışması, Değer Yargısı, Değer Kuramları
4	Biyomedikal etiğin temel ilkeleri
5	Yararlılık/zarar vermeme ilkesi
6	Özerkliğe saygı ilkesi ve aydınlatılmış onam uygulaması
7	Adalet ilkesi ve sınırlı kaynakların dağıtımı
8	Etik ikilem, Etik Çözümleme, Etikte Temellendirme ve Etik Danışmanlık
9	Tıp etiği, Hemşirelik etiği, Sağlık etiği, Araştırma Etiği, Klinik etik kavramları ve Biyoetik ile ilişkisi
10	Yaşamın sonuna doğru alınan kararlar; Yaşlılık ve etik sorunlar, Canlandırma komutları, Ötanazi, Faydasız tedavi
11	Kök hücre araştırmalarının etik boyutları, Klonlama, Genetik ve Etik, Genetiği değiştirilmiş bitki ve hayvanlar...
12	Feminist biyoetik, Yardımcı üreme teknolojilerinin etik boyutları.
13	Çevre etiği, Biyogüvenlik, Hayvan Hakları
14	Etik kurulların tarihsel geçmişi, Batıda ve bizde yapılanması, işlevleri ve

	ilgili tartişmalar
15	Dönem sonu öğrenci sunumları
16	Genel sınav

Değerlendirme Sistemi

Yarıyıl İçi Çalışmaları	Sayısı	Katkı Payı
Devam	14	10
Laboratuvar	-	-
Uygulama	-	-
Alan Çalışması	-	-
Derse Özgü Staj (Varsa)	-	-
Ödevler	2	20
Sunum	1	10
Projeler	-	-
Seminer (yazılı rapor ve sunum)	1	30
Ara Sınavlar	-	-
Genel Sınav	1	30
Toplam		100
Yarıyıl İçi Çalışmalarının Başarı Notuna Katkısı		40
Yarıyıl Sonu Sınavının Başarı Notuna Katkısı		60
Toplam		100

AKTS (Öğrenci İş Yüğü) Tablosu

Etkinlikler	Sayısı	Süresi (Saat)	Toplam İş Yüğü
Ders Süresi (x14)	14	3	42
Laboratuvar	0	0	0
Uygulama	0	0	0
Derse Özgü Staj (varsa)	0	0	0
Alan Çalışması	0	0	0
Sınıf Dışı Ders Çalışma Süresi (Ön çalışma, pekiştirme, vb)	14	3	42
Sunum / Seminer Hazırlama	1	53	53
Proje	0	0	0
Ödevler	2	10	20
Ara sınavlara hazırlanma süresi	0	0	0
Genel sınavlara hazırlanma süresi	1	53	53
Toplam İş Yüğü			210

Dersin Öğrenme Çıktılarının Program Yeterlilikleri ile İlişkilendirilmesi

Program yeterlilikleri	Katkı düzeyi*				
	1	2	3	4	5
1. Biyotıp alanında uygulanan ileri teknolojinin ne tür etik sorunlar/değer sorunları ortaya çıkaracağı hakkında ileri düzeyde bilgi sahibidir					X
2. Biyoetik, sağlık etiği, tıp etiği ve klinik etik alanlarında ortaya çıkan değer sorunlarına toplumsal duyarlılık ve çevre duyarlılığı ile yaklaşır, etik ikilemlerin farkındadır ve bu etik ikilemlerin çözümünde ilgili etik sorun çözme yöntemlerini tanımlar, özgün sorun çözme yöntemleri geliştirir ve uygular					X
3. Çalıştığı kurumda etik kurul (araştırma, klinik, deney hayvanları, akademik...) gereksinimini belirlemeye katkı sunar ve etik kurul kuruluşunda liderlik yapar.					X

4. Çalıştığı kurumda gereksinim duyulduğunda biyoetik, biyotıp kapsamında karşılaşılabilecek her türlü etik sorunun çözümü konusunda başvuranlara “etik danışmanlık” verir					X
5. Biyoetik ve biyotıp etiği alanında ulusal ve uluslararası etik ve yasal düzenlemeleri kurumsal ve ulusal politikaları sistematik bir yaklaşımla değerlendirir, kullanır ve eleştirel düzeyde katkı sunar					X
6. Biyoetik (tıp etiği) alanında yaşanan/yaşanabilecek sorunları ortaya koyacak ve bunlara çözüm olabilecek ulusal ve uluslararası düzeyde niteliksel ve niceliksel, disiplinler arası, çok disiplinli veya disiplinler üstü özgün araştırma projeleri tasarlar, yürütür, yorumlar, raporlaştırır ve akademik kurallara uygun özgün eserler haline getirir.			X		
7. Biyoetik alanıyla ilgili güncel gelişmeleri ulusal değerler ve ülke gerçekleri doğrultusunda, toplumsal cinsiyet duyarlılığıyla toplum yararına kullanır ve biyoetik ve biyotıp etiği alanında politika metinlerinin, etik rehberlerin, ulusal ve uluslararası etik ve yasal düzenlemelerin hazırlanmasında aktif rol oynar.		X			
8. Ulusal (TTB Etik Komisyonu, TEDMER...) ve uluslararası etik komite ve komisyonlarda (UNESCO, ICH-GCP...) aktif görev alır, liderlik yapar			X		
9. Biyoetik, sağlık etiği, tıp etiği, klinik etik ve tıp tarihi alanlarında lisans ve lisansüstü düzeyde, gerektiğinde de toplum eğitimi düzeyinde eğitim programları hazırlar ve yürütür.		X			
10. Bilim tarihinin bir parçası olarak tıp tarihini evrimsel yaklaşımla değerlendirir, mesleğin geçmişten bugüne gelişimini, temel düşünce ve felsefi yaklaşımların çerçevesini, mesleğin dayandığı temeller çevresinde oluşan değerler sistemini tanımlar					
11. Tarihi olayları değerlendirirken fon-figür ayrımı yapar, neden-sonuç ilişkilerini görür, geçmişle bugünü değerlendirirken geleceği öngörür					
12. Tıp tarihi metodolojisine dayanarak, ulusal ve uluslararası düzeyde disiplinler arası, çok disiplinli veya disiplinler üstü özgün araştırma projeleri tasarlar, yürütür, yorumlar, raporlaştırır ve akademik kurallara uygun özgün eserler haline getirir.					
13. Alana ilişkin bilgisini ulusal ve uluslararası eğitim ve bilim ortamıyla paylaşım amaçlı yazılı ve sözlü olarak etkin ve sistemli şekilde aktarır.					X

*1 En düşük, 2 Düşük, 3 Orta, 4 Yüksek, 5 Çok yüksek